

Aan de leden van Provinciale Staten

Inleiding

Rijkswaterstaat is in 2008 door middel van de publicatie van de Startnotitie begonnen met de aanpak van knooppunt Hoevelaken om de doorstroming te verbeteren. Vervolgens zijn in 2009 de richtlijnen voor de Milieueffectrapportage en het voorkeursalternatief vastgesteld. Het voorkeursalternatief is uitgewerkt in een (verkeerskundig) referentieontwerp. Uit de kostenraming is gebleken dat het beschikbare rijksbudget niet voldoende was om dit referentieontwerp aan te leggen. Daarop heeft de minister in overleg met de regio besloten de markt vroegtijdig bij het project Hoevelaken te betrekken. De verwachting op basis van ervaringen elders is, dat hierdoor ook wensen, die niet in het referentieontwerp zijn opgenomen, kunnen worden gerealiseerd.

Marktgerichte dialoog; wensen en eisen

De Minister van IenM heeft met de regio Utrecht in het BO MIRT van 30 mei 2011 de afspraak gemaakt dat zij voor de aanpak van knooppunt Hoevelaken en de wegverbreding A1 en A28 rondom het knooppunt een zogenoemde marktconsultatie wil inzetten. Hiermee worden partijen die inschrijven op een aanbesteding maximaal geprikkeld om met optimale oplossingen en ideeën te komen binnen het beschikbare budget (het kaartje onderaan de notitie geeft de reikwijdte van het project aan).

Regiowensen

De minister is met de dialoog bereid om ook de regio een stem te geven bij de invulling van het restbudget. De minister maakt onderscheid tussen wat het Rijk binnen het budget voor de planstudie primair moet oplossen, en wat tot het aanvullende wensenpakket behoort. Voor aanvullende wensen vanuit de regio verwacht zij van de regio cofinanciering om deze wensen mogelijk te maken. De regiowensen worden geïnventariseerd en geprioriteerd in het regionale Programma van Wensen.

Bestuursovereenkomst

Om de dialoog te voeren is begonnen met het voorbereiden van de marktvraag door onder meer het opstellen van een tweede bestuursovereenkomst (BOK2) tussen Rijk en regio (aanliggende gemeenten en provincies). In de BOK2 wordt de basis gelegd voor de uitvraag aan de markt en worden eisen, wensen en prioriteiten vastgelegd, als ook de afspraken over cofinanciering en de voorwaarden daaraan. Daarbij wordt een methodiek gehanteerd waarbij de wensen van de deelnemende partijen waardering krijgen in de vorm van punten. Wensen met een hoog puntenaantal maken het meeste kans op vervulling. In het beoordelingskader voor de gunning, zoals dat nu in ontwikkeling is, wordt een mechanisme ingebouwd, waarbij het inzetten van cofinanciering de kans waarop de wens wordt ingevuld groter maakt.

De planning van het opstellen van BOK2 is opgeschoven in verband met de geluidsberekeningen die, als gevolg van de nieuwe wet geluidhinder, pas in de zomer kunnen worden uitgevoerd. De verwachting is dat BOK2 eind 2012 kan worden voorgelegd aan de betrokken bestuursorganen. Regionale partijen die een financiële bijdrage leveren, zullen deze overeenkomst naar verwachting begin 2013 tekenen.

Het Rijk maakt onderscheid tussen wat binnen het budget voor de planstudie moet worden opgelost (basisontwerp) en wat tot het aanvullende wensenpakket behoort. Voor de dialoog is een pakket van Eisen en Wensen het uitgangspunt. De marktpartij die naast het eisenpakket het grootste aantal en/of de meest gewaardeerde wensen kan leveren krijgt het hoogste puntenaantal bij gunning en daarmee het werk.

Basisontwerp

Om er zeker van te zijn dat een oplossing binnen het beschikbare budget gemaakt kan worden, heeft Rijkswaterstaat (RWS) een sober basisontwerp opgesteld om de kosten te kunnen ramen en om aan de markt als referentie mee te geven. Dit ontwerp is een concept en moet nog intern door RWS worden getoetst. Ook werkt RWS nog aan het uitwerken van de benodigde maatregelen voor geluidhinder en de kosten daarvan. Naar verwachting zijn deze in de loop van mei beschikbaar.

Naar het zich nu laat aanzien past dit versoberde ontwerp binnen het beschikbare budget en voldoet het aan de doelstellingen om de doorstroming en de bereikbaarheid in Midden-Nederland te verbeteren en voldoet het aan alle wettelijke normen voor luchtkwaliteit, geluidshinder en ecologie.

Het sobere basisontwerp is aan de hand van kengetallen financieel doorgerekend en Rijkswaterstaat verwacht dat er tussen 5 en 25% ruimte is om te besteden aan verbeteringen van het basisontwerp.

In het basisontwerp is Rijkswaterstaat uitgegaan van de volgende ontwerpuitgangspunten:

- een wegverbreding buiten het knooppunt van de A1 tussen aansluiting Bunschoten en A30 Barneveld van 2x2 tot 2x4 rijstroken;
- een wegverbreding buiten het knooppunt van de A28 tussen Maarn en Vathorst van 2x2 naar 2x4 en tussen Vathorst en Nijkerk van 2x2 naar 2x3;
- verbreding van de hoofdrijbanen in het knooppunt naar drie rijstroken;
- vervanging van de lussen van Amsterdam naar Zwolle en van Apeldoorn naar Utrecht door tweestrooms fly-overs; voor de verbindingen Utrecht naar Apeldoorn en Zwolle naar Amsterdam worden verbindingbogen aangelegd van resp. twee en één rijstrook;
- het project moet voldoen aan de wettelijke kaders ten aanzien van geluid, lucht, natuur en water;
- diverse ontwerptechnische uitgangspunten;
- en - in eerste instantie - onttrekking aan het verkeer van de aansluiting Hoevelaken, maar daarover is het volgende inmiddels bereikt:

Aansluiting Hoevelaken

In de overeenkomst 'optimalisering (auto)infrastructuur Vathorst en omgeving' of de Verkeersovereenkomst Vathorst is in 2000 door het Rijk, de provincies Gelderland en Utrecht en de gemeenten Amersfoort en Nijkerk overeengekomen dat de toe- en afritten op de A1 bij Hoevelaken komen te vervallen in ruil voor het realiseren van toe- en afritten op de A28 om de wijken Vathorst en Corlaer direct aan te sluiten op de A28. Voorwaarde daarbij is dat voorzien wordt in een adequate ontsluiting in oostelijke richting.

Een adequate alternatieve ontsluiting in oostelijke richting blijkt niet realiseerbaar. Adequaats is met voldoende doorstroming en goede verkeersveiligheid. Reden voor de gehele regio om eenduidig in te zetten op het opnemen van de ontsluiting in oostelijke richting in het basisontwerp. Daarop zijn Rijk en regio overeengekomen dat de oostelijke aansluiting Hoevelaken op de A1 behouden blijft; de op- en afritten van en naar Apeldoorn blijven bestaan. Hierdoor blijven Hoevelaken en het bedrijventerrein Wieken-Vinkenhoef naar het oosten bereikbaar en neemt de kans op sluipverkeer af. Hiermee wordt één van de wensen van de regio meegenomen in het eisenpakket voor de aanpak van het knooppunt. Dit is een eerste succes van de regionale samenwerking.

De aansluiting in westelijke richting blijft een belangrijke regiowens. Een groot deel van het verkeer vanuit Hoevelaken is gericht op Amsterdam en zal zonder een aansluiting in westelijke richting óf door Vathorst moeten rijden naar een aansluiting op de A1 óf via een omweg naar een aansluiting op de A28. Ontsluitingen van Hoevelaken in de richtingen van Utrecht en Harderwijk zijn minder druk en kunnen in principe via het onderliggend wegennet worden afgewikkeld.

Gelderse regiowensen

Twee wensen waarin de provincie Gelderland een mogelijke betrokkenheid bij heeft, zijn:

- ontsluiting van Hoevelaken via een aansluiting op de A1 in westelijke richting opdat een deel van de inwoners uit Hoevelaken zonder omwegen van en naar richting Amsterdam kan rijden; de ontsluiting in westelijke richting zou een extra aanpassing van het basisontwerp vergen ten bedrage van ongeveer € 10 à € 15 miljoen (te denken valt aan een provinciale bijdrage van € 5 miljoen);
- aanpassing viaduct Stoutenburglaan Hoevelaken: Rijkswaterstaat wil het viaduct van de Stoutenburglaan over de A1 verbreden en één op één vervangen. Aan de zuidzijde de A1 wordt met provinciale bijdrage het station Hoevelaken gerealiseerd (2012). Voorlopig worden provisorische voorzieningen voor voetgangers naar het station aan het viaduct gehangen. Voor de definitieve oplossing voor de reizigers in de nieuwe situatie zal de regio moeten bijdragen. De kosten voor de extra voorzieningen worden geschat op € 2,5 miljoen (te denken valt aan een provinciale bijdrage van maximaal de helft).

Overige regiowensen in Gelderland liggen hoofdzakelijk op gemeentelijke niveau of zijn bovenwettelijk: extra geluidsmaatregelen, ruimtelijke kwaliteit en inpassing, behoud open landschap Arkemheen en wensen op het gebied van verkeersveiligheid op het lokale wegennet, kwaliteit van de dwarsverbindingen voor het fietsverkeer. Hierin is voor de provincie niet een directe rol weggelegd.

In het kader van de Voorjaarsnota wordt in juni aan uw Staten de besteding van de (vrije ruimte van de) mobiliteitsmiddelen uit ons Coalitieakkoord voorgelegd. Hierin is ook een voorstel voor een eventuele provinciale bijdrage aan het project Hoevelaken opgenomen.

Participatie

Zowel bewoners als organisaties uit de omgeving worden door Rijkswaterstaat betrokken bij de nieuwe aanpak. Er zijn participatiemomenten voorzien in de voorbereiding-, aanbestedings- en planvormingsfase. Het ontwerptractébesluit wordt in 2015 officiële ter inspraak aangeboden.

Aansluiting A1/A30

De regio Food Valley heeft de aanpak van de aansluiting A1/A30 bij Barneveld hoog op de prioriteitenlijst staan. Deze aansluiting valt buiten de reikwijdte van de aanpak Hoevelaken en is door het Rijk niet geagendeerd. De provincie heeft met het Rijk afspraken gemaakt dat de prioriteit ligt bij de aanpak van de A1 en de A15. Niettemin hebben wij met Barneveld en Rijkswaterstaat Oost Nederland overlegd en Rijkswaterstaat gevraagd in elk geval het knelpunt in beeld te brengen.

Vervolgtraject en informatiebijeenkomsten voor Raads- en Statenleden

Het vervolgtraject ziet er als volgt uit:

2012/2013	programma van Eisen en Wensen gereed en ondertekening van de tweede bestuursovereenkomst en
2013	benadering markt en aanbesteding
2014	winnende bieding bekend, gunning plaats en uitwerking ontwerptractébesluit (OTB) en het milieueffectrapport
2015	OTB ter inzage gelegd
2016	tractébesluit
2017-2020	uitvoering van het project Hoevelaken.

Voor Raads- en Statenleden worden in juni en waarschijnlijk in oktober of november informatiebijeenkomsten gepland:

Eind juni 2012	voorlopig pakket van Regionale Wensen, beeldkwaliteitsplan
September 2012	programma van Eisen en programma van Wensen
November 2012	kennismaken van BOK2 in de Raden en Staten.

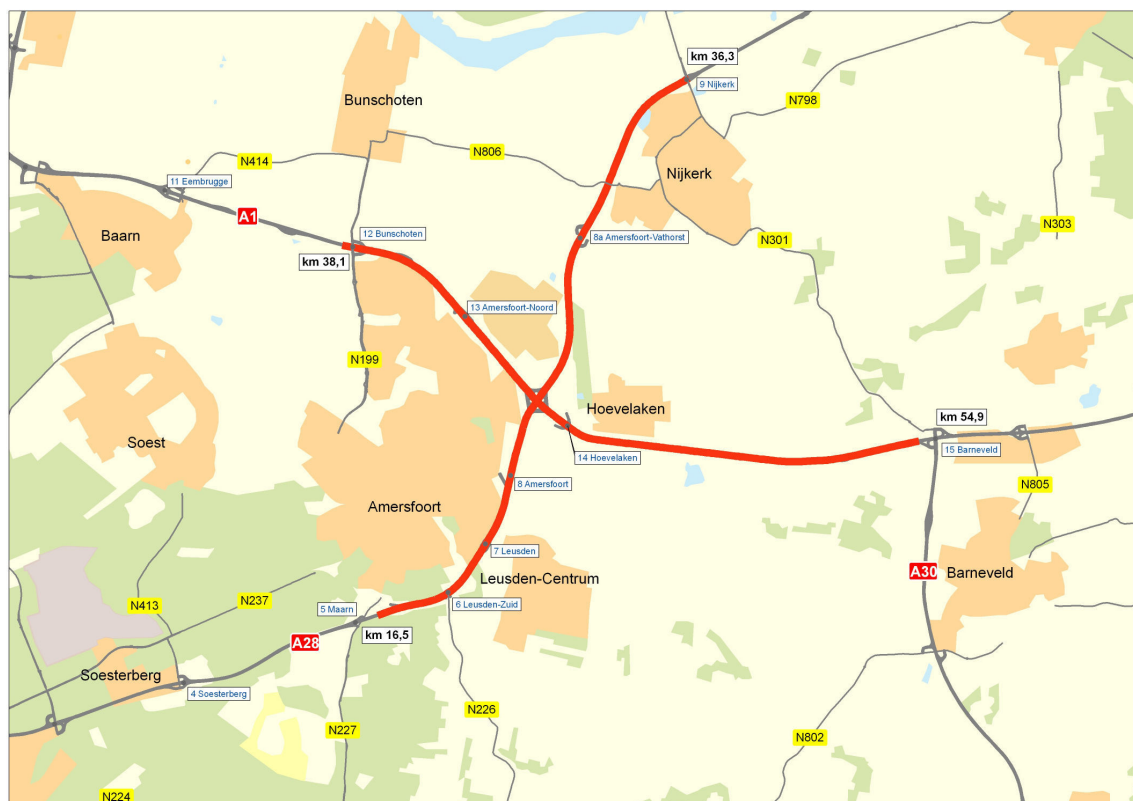
Wij geven uw Staten in overweging deze notitie voor kennisgeving aan te nemen.

Arnhem, 8 mei 2012 - zaaknr. 2009-001373

Gedeputeerde Staten van Gelderland

C.G.A. Cornielje - Commissaris van de Koningin

drs. P.P.L. van Kalmthout - secretaris

Kaartje: in rood aangegeven de reikwijdte van project Hoevelaken: aanpak knooppunt en wegverbreding op A1 en A28

=====